

Крім паперового підручника, базовим засобом навчання за модельною програмою є також інтерактивний онлайнний підручник «ІТ-книга», розміщений за адресою <https://itknyga.com.ua/>. Тематичне планування для цього підручника наведено в меню «Планування», а власне підручник — в меню «7–8» цього сайту.

Зміст модельної навчальної програми, паперового підручника О.В. Коршунової, І.О. Завадського та інтерактивного онлайнного підручника «ІТ-книга» розраховано на викладання інформатики протягом 2 годин на тиждень. Водночас через вилучення певних уроків, вказаних у тематичному плануванні ІТ-книги, або винесення на домашнє опрацювання матеріалу рубрики «Перевір себе» з параграфів паперового підручника вимоги навчальної програми можна виконати і з меншою кількістю годин на тиждень.

Поточне (формувальне) оцінювання в ІТ-книзі здійснюється автоматично, а в разі роботи з паперовим підручником схему оцінювання добирає вчитель. Зокрема, можна виставляти оцінки за роботу на кожному уроці; за опрацювання кожного параграфа підручника; дві оцінки за кожен параграф підручника: за виконання завдань основної частини та завдань рубрики «Перевір себе». Електронну таблицю для обчислення підсумкових оцінок за групами вмінь на основі звичайних 12-бальних оцінок за окремі види навчальної діяльності для 7 класу буде розміщено на сторінці <https://itknyga.com.ua/нуш/> у розділі «Оцінювання».

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ ІНТЕГРОВАНИХ КУРСІВ ПРИРОДНИЧОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ

Тетяна Засєкіна,

*д.п.н., ст.наук.сп., головний науковий співробітник
відділу біологічної, хімічної та фізичної освіти
Інституту педагогіки НАПН України*

У 5–6 класах заклади освіти можуть організувати освітній процес із природничої освітньої галузі за такими варіантами:

- 1) за модельними навчальними програмами «Пізнаємо природу» у 5–6 класах з обов'язковим вивченням «Географії» в 6 класі;
- 2) за модельною навчальною програмою «Довкілля» в 5–6 класах з обов'язковим вивченням «Географії» в 6 класі;
- 3) за модельною навчальною програмою «Природничі науки» в 5–6 класах без вивчення окремого предмету «Географія» в 6 класі, оскільки змістові питання географічного складника ДСБСО включено до програми «Природничі науки».

Заклад загальної середньої освіти може водночас на свій розсуд реалізувати декілька варіантів організації освітнього процесу в класах тієї самої паралелі: в одному — працювати за модельною навчальною програмою «Пізнаємо природу» якогось з авторських колективів, у другому — за програмою з такою ж назвою, але за іншим авторством, у третьому — вивчати інтегрований курс «Довкілля», у четвертому — «Природничі науки». Головне — *не змінювати* вибір варіанта організації освітнього процесу й модельної навчальної програми під час переходу від 5 до 6 класу.

У 7 класі природничу освітню галузь вивчають за окремими природничими *предметами* (географія, біологія, фізика, хімія). Вивчення окремих навчальних предметів може бути доповнене інтегрованим курсом «Природничі науки» (2 години на тиждень), за МНП (авт. Мандренко Ю. І., Довгань Г. Д., Сардига М. В., Омелянчук Ю. О., Боднар О. В., Ментух С. І.) який сприятиме інтеграції знань і формуванню в учнівства цілісної наукової картини світу.

У разі потреби, якщо є змога, заклад освіти може організовувати вивчення природничих предметів у 7–9 класах у рамках **інтегрованого курсу «Природничі науки»** (7-8 годин на тиждень). Для цього педагогічні працівники / працівниці закладу загальної середньої освіти *на основі чинних модельних навчальних програм із географії, біології, фізики та хімії* можуть укласти навчальну програму інтегрованого курсу «Природничі науки» 7–9 клас, яка має містити *опис результатів навчання* в обсязі *не меншому*, ніж визначено ДСБСО і/або відповідними модельними навчальними програмами і затвердити її педагогічною радою. Програма такого курсу може бути побудована за *різними підходами* залежно від вибраного *інтеграційного чинника*, яким можуть бути *змістові питання і/або види діяльності*. З огляду на світову практику укладання програм інтегрованих курсів Science і зважаючи на кадрову підготовку вчителів / вчительок природничих предметів в Україні, цей курс доцільно будувати за *модульним* принципом, тобто *структурувати за окремими модулями*: «Географія», «Біологія», «Фізика та астрономія», «Хімія», у яких на єдиних засадах спроектувати очікувані результати, узгодити зміст і визначити спільні види навчальної діяльності (зокрема спільні навчальні проекти, проблемні питання для обговорення і пошуку інформації, комплексні завдання тощо). Викладати такий курс може один або декілька учителів / учительок. Предметні модулі можна викладати послідовно, попарно, або паралельно. Тобто можна весь навчальний час виділити на вивчення одного чи двох модулів протягом першого семестру, а впродовж другого — вивчати інші модулі. Або ж усі модулі вивчати одночасно протягом навчального року. Кількість годин на вивчення курсу й відповідних модулів заклад освіти визначає самостійно, зважаючи на рекомендований розподіл годин у типовому навчальному плані Типової освітньої програми для 5–9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 09.08.2024 № 1120.

Звертаємо увагу на ще один приклад інтеграції в 7–9 класах. Оскільки окремого предмета *астрономія* в типовому навчальному плані не передбачено, базові знання астрономічного складника природничої освітньої галузі реалізують під час вивчення фізики в 7–9 класах.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО НАВЧАННЯ БІОЛОГІЇ І ХІМІЇ В 7-9 КЛАСАХ

Тетяна Коршевніук,
*кандидат педагогічних наук,
старший науковий співробітник, провідний науковий
співробітник відділу біологічної, хімічної та фізичної освіти*